

Sygnatura akt I C 1379/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 marca 2018 r.

Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: (...) E. S.

Protokolant: Magdalena Mastej

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 marca 2018 r. w K.

sprawy z powództwa Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko B. W.

o uchylenie obowiązku wypłaty renty

I oddala powództwo;

II zasądza od strony powodowej **Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W.** na rzecz pozwanego **B. W.** kwotę **3.617 zł** (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 5 grudnia 2017 r. (data wpływu do tut. Sądu) strona powodowa Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna w W. wniosła o uchylenie obowiązku wypłaty renty na rzecz pozwanego B. W. wynikającej z pkt II wyroku Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze, sygn. akt I C 1326/11 z dnia 10 maja 2012 r. w kwocie 1.000 zł miesięcznie.

Uzasadniając powyższe strona powodowa wskazała, że od dnia wydania wyroku przez Sąd Okręgowy zaszła zmiana w sytuacji pozwanego. Jak wskazywała powodowa spółka, pozwany ukończył studia wyższe i jest w stanie podjąć pracę zarobkową. W związku z tym, z uwagi na okoliczność, iż zasądzona renta przysługuje na czas prawdopodobnego trwania obowiązku alimentacyjnego, winna zostać uchylona bowiem pozwany osiągnął samodzielność życiową.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania. Jak podnosił w uzasadnieniu, faktycznie ukończył wyższe studia prawnicze ale z uwagi na charakter wskazanego kierunku nie uzyskał wykształcenia niezbędnego dla uzyskania zawodu. Jak dalej wskazywał, zamierza przystąpić do egzaminu wstępnego na aplikację notarialną. Podniósł również, iż z uwagi na brak możliwości zatrudnienia na jego utrzymanie nadalłoży ojciec.

Na rozprawie w dniu 13 marca 2018 r. strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 10 maja 2012 r. Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze, w sprawie o sygn. akt I C 1326/11, zasądził od (...) Towarzystwa (...) S.A w W. (jako ubezpieczyciela sprawcy wypadku komunikacyjnego, w którym zginęła matka pozwanego) na rzecz B. W. rentę alimentacyjną w wysokości 1.000 zł miesięcznie, płatną do dnia 10-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami od dnia zwłoki w płatności każdej raty. B. W. w chwili śmierci matki uczył się w liceum ogólnokształcącym. Jego miesięczne potrzeby kształtowały się na poziomie ok. 1.600 zł.

Dowód:

bezsporne, ponadto wyrok Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z dnia 10 maja 2012 r., k. 221 akt I C 1326/11 Sądu Okręgowego.

Pozwany był studentem prawa w Wyższej Szkole (...) we W. w okresie od 01.10.2012 r. – 06.07.2017 r., które to studia ukończył w terminie składając egzamin dyplomowy i uzyskując tytuł magistra. O powyższym poinformował stronę powodową przewidując, iż zaistnieje możliwość zaprzestania wypłacania na jego rzecz renty. Pozwany studiował zgodnie z programem.

Dowód:

- dyplom ukończenia studiów – k. 58;
- pismo pozwanego skierowane do strony powodowej – k. 20 i 21;
- pismo oraz zaświadczenia z dnia 6 lutego 2018 r. – k. 45-46.

B. W. w dniu 30 września 2017 r. przystąpił do egzaminu wstępnego na aplikację notarialną uzyskując z niego 99 punktów tj. wynik negatywny. Pozytywny wynik egzaminu wstępnego uzyskiwał kandydat z wynikiem w wysokości minimum 100 punktów. Z uwagi na wynik egzaminu i chęć kontynuowania nauki pozwany ostatecznie nie podpisał ugody proponowanej przez stronę powodową w zakresie zaprzestania wypłacania na jego rzecz renty.

Dowód:

- informacja I. Notarialnej we W. z dnia 07.02.2018 r. – k. 48;
- uchwała z dnia 30 września 2017 r. – k. 56;
- zeznania świadka A. W. – k. 89-90 oraz e-protokół (...):07:51-00:14:46.

Pozwany podejmował próby znalezienia zatrudnienia w kancelariach prawnych, adwokackich i radcowskich, zlokalizowanych na terenie W. jednak z uwagi na brak doświadczenia oraz wybrany przez niego kierunek dalszego kształcenia nie był preferowanym kandydatem.

Dowód:

- wydruk ofert pracy – k. 12-19;
- wydruk wiadomości e-mail pozwanego – k. 59-83;
- przesłuchanie pozwanego B. W. – k. 90 oraz e-protokół (...):15:16-00:20:21.

Pozwany obecnie zamieszkuje we W. gdzie wraz z kolegą zajmują należące do niego mieszkanie. Pozwany ponosi opłaty z tytułu korzystania z lokalu w wysokości ok. 500 zł miesięcznie, ponadto ponosi inne wydatki związane z utrzymaniem. Na jego utrzymanie kwotę w wysokości 1.500 zł miesięcznie łoży jego ojciec.

Dowód:

- zeznania świadka A. W. – k. 89-90 oraz e-protokół (...):07:51-00:14:46.
- przesłuchanie pozwanego B. W. – k. 90 oraz e-protokół (...):15:16-00:20:21.

Pozwany odbywa od dnia 15 stycznia 2018 r. bezpłatne praktyki w Kancelarii Notarialnej we W.. W kancelarii tej stawia się dwa razy w tygodniu tj. w poniedziałki i wtorki gdzie wykonuje zleczone mu czynności w godzinach od 09 do 17. Pozostały czas poświęca na naukę bowiem planuje on ponownie przystąpić do egzaminu wstępnego na aplikację notarialną.

Dowód:

- zaświadczenie o odbywania praktyk – k. 57;
- przesłuchanie pozwanego B. W. – k. 90 oraz e-protokół (...):15:16-00:20:21.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu.

W niniejszej sprawie w przeważającej części stan faktyczny był pomiędzy stronami bezsporny. Ocenie podlegała natomiast kwestia czy doszło do takiej zmiany w sytuacji życiowej i majątkowej pozwanego, która uzasadniałaby zaprzestanie wypłacania renty przez stronę powodową tj. czy pozwany z uwagi na wiek i ukończenie studiów wyższych osiągnął już samodzielność życiową pozwalającą mu na podjęcie zatrudnienia i utrzymanie się z własnych środków.

Ustalenia faktyczne Sąd poczynił na podstawie przedłożonych przez strony oraz uzyskanych przez Sąd dokumentów, których autentyczność nie budziła wątpliwości, a ponadto w oparciu o źródła osobowe w postaci zeznań świadka A. W. oraz przesłuchania pozwanego.

Podstawą żądania strony powodowej sformułowanego w pozwie był art. 907 §2 k.c. zgodnie z którym, jeżeli obowiązek płacenia renty wynika z ustawy, każda ze stron może w razie zmiany stosunków żądać zmiany wysokości lub czasu trwania renty, chociażby wysokość renty i czas jej trwania były ustalone w orzeczeniu sądowym lub w umowie.

Przesłanką do zmiany wysokości bądź czasu trwania renty jest więc zmiana stosunków, która to zmiana musi nastąpić po dacie ustalenia uprawnienia do renty.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze wyrokiem z dnia 10 maja 2012 r. przyznał pozwanemu B. W. rentę wynikającą z odpowiedzialności sprawcy wypadku komunikacyjnego - za którego odpowiedzialność przejęła w ramach ubezpieczenia OC strona powodowa. Zgodnie z przepisem art. 446 § 2 k.c. osoba, względem której ciążył na zmarłym ustawowy obowiązek alimentacyjny, może żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody renty obliczonej stosownie do potrzeb poszkodowanego oraz do możliwości zarobkowych i majątkowych zmarłego przez czas prawdopodobnego trwania obowiązku alimentacyjnego. Biorąc pod uwagę treść wskazanego przepisu należy wskazać, iż zawiera on odwołanie do przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego w zakresie wskazanego obowiązku alimentacyjnego, a przede wszystkim czasu jego trwania.

Dalej wskazać należy, że zgodnie z przepisem art. 133 § 1 k.r.o. rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania.

Obowiązek alimentacyjny nie jest więc powiązany z wiekiem dziecka, a jedynie z jego ewentualną możliwością samodzielnego utrzymania się. Przy czym zwrócić należy uwagę, że

sama hipotetyczna możliwość samodzielnego utrzymania się przez dziecko nie prowadzi automatycznie do wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego. W szczególności rodzice mają obowiązek zapewnienia dziecku wykształcenia stosownie do jego możliwości i uzdolnień. Zgodnie z poglądem wyrażonym w wyroku Sądu Najwyższego z 24 marca 2000 r., I CKN 1538/99, który należy podzielić, „Dziecko, które osiągnęło nie tylko pełnoletność, ale zdobyło także wykształcenie umożliwiające podjęcie pracy zawodowej, pozwalającej na samodzielne utrzymanie, nie traci uprawnień do alimentów, jeżeli np. chce kontynuować naukę i zamiar ten znajduje uzasadnienie w dotychczas osiągniętych wynikach”. W odniesieniu do dzieci, które osiągnęły pełnoletność, brać należy pod uwagę więc to, czy wykazują chęć dalszej nauki oraz czy osobiste zdolności i cechy charakteru pozwalają na rzeczywiste kontynuowanie nauki. Przeciwnie stanowisko prowadziłoby do zahamowywania, a co najmniej znacznego utrudniania, dalszego rozwoju dziecka, a to przez pozbawianie go środków materialnych, niezbędnych do kontynuowania nauki po

osiągnięciu pełnoletności, pozostawałoby zatem w sprzeczności ze wspomnianym wyżej podstawowym obowiązkiem rodzicielskim” (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z 14 listopada 1997 r., III CKN 257/97).

Mając na uwadze powyższe należało uznać, że w niniejszej sprawie nie doszło do takiej zmiany stosunków w zakresie ewentualnego obowiązku alimentacyjnego, która wskazywałaby na konieczność uchylenia zasądzonej na rzecz pozwanego renty.

Przede wszystkim należy zwrócić uwagę, iż fakt ukończenia studiów przez pozwanego nie może być samodzielną podstawą do uznania go za osobę posiadającą zdolność do samodzielnego utrzymania. Należy bowiem wziąć pod uwagę specyfikę i charakter studiów na jakie pozwany się zdecydował. Sam fakt ukończenia studiów prawniczych co do zasady nie daje bowiem podstaw do wykonywania zawodu prawniczego – bez odbycia i zakończenia odpowiedniej aplikacji.

Ponadto nie można czynić zarzutu pozwanemu, iż nie podjął zatrudnienia w innym zawodzie bowiem ma on pełne prawo realizować swój plan i kontynuować edukację w zakresie obranego przez siebie kierunku. Jak ponadto ustalono pozwany podejmował próby zatrudnienia w kancelariach adwokackich oraz radcowskich na terenie W., co jednak nie przyniosło oczekiwanego rezultatu. Powyższe nie budzi zdziwienia o tyle, iż jak powszechnie wiadomo kancelarie jeśli już decydują się na zatrudnienie osób bez doświadczenia, zatrudniają przede wszystkim aplikantów danej aplikacji, a nie osoby, które jedynie tymczasowo chcą podjąć się pracy, a ich głównym celem jest kontynuowanie nauki w kierunku odmiennego zawodu.

Nie może również ująć uwadze, iż pozwany w żaden sposób nie zaniedbywał swoich obowiązków w zakresie kształcenia i zdobywania kwalifikacji zawodowych pozwalających na usamodzielnienie. Studia skończył bowiem w normalnym ich toku, w terminie, nie miał przerw w nauce, a zaraz po ich zakończeniu przystąpił do egzaminu wstępnego na aplikację notarialną. Egzaminu tego co prawda nie zdał, jednakże wynik jaki uzyskał tj. 99 punktów (przy 100 punktach dających wynik pozytywny) wskazuje, iż powodem jego nie zaliczenia nie był brak przykładania się pozwanego do nauki, czy jedynie przystąpienie do niego celem odwleczenia konieczności podjęcia zatrudnienia i utraty prawa do renty. Jak wynika z zeznań pozwanego to zawód notariusza jest jego celem. Potwierdza to również ustalony w sprawie stan faktyczny, z którego wynika, że pozwany podjął bezpłatne praktyki w Kancelarii Notarialnej celem poznania zawodu od strony praktycznej i jeszcze lepszego przygotowania się do tegorocznego egzaminu wstępnego. Praktyki te pozwany rozpoczął jeszcze przed doręczeniem mu odpisu pozwu w niniejszej sprawie, a więc ich rozpoczęcie nie było reakcją na złożone powództwo.

Jak wskazał pozwany praktyki te mają wymiar dwóch dni w tygodniu jednakże nie oznacza to, że pozwany w pozostałym czasie mógłby podjąć się innej pracy. Po pierwsze bowiem pozostały czas, jak wskazywał, przeznacza na przygotowanie się do egzaminu. Ponadto nawet gdyby pozwany podjął się pracy, z uwagi na praktyki oraz konieczność poświęcenia czasu na naukę, mogłoby to być jedynie praca o charakterze dorywczym, nie przynosząca dochodu w wysokości pozwalającej na samodzielne utrzymanie.

Podsumowując należy wskazać, iż w sprawie nie zaszła taka zmiana stosunków, która uzasadniałaby pozbawienie pozwanego prawa do renty, która to stanowi surogat obowiązku alimentacyjnego zmarłej matki. Pozwany na chwilę obecną nie jest bowiem w stanie samodzielnie się utrzymywać podejmując pracę w wyuczonym zawodzie. Do tego niezbędne jest bowiem kontynuowanie nauki i ukończenie wybranej przez pozwanego aplikacji. Nie można pozbawić pozwanego prawa do kontynuowania nauki w zakresie obranego przez niego toku, szczególnie w sytuacji gdy nie wykazuje on żadnych negatywnych postaw w zakresie uzyskania samodzielności życiowej. Nie bez znaczenia jest również okoliczność, iż swój obowiązek alimentacyjny względem syna wypełnia ojciec pozwanego, nie tylko przez wspieranie go w jego wyborach dotyczących kariery zawodowej ale również poprzez faktyczne wsparcie finansowe.

Orzeczenie o kosztach procesu Sąd wydał na podstawie przepisu art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Dlatego też, zasądzono na rzecz pozwanego od strony powodowej kwotę 3.617 zł, na którą to składała się: opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz kwota 3.600 zł tytułem kosztów zastępstwa prawnego

ustalona na podstawie przepisu § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w sentencji.